

2008 ŐSZÉNEK IDŐJÁRÁSA

2008 **szepetember** az átlagnál hűvösebb, csapadékban gazdagabb volt.

A középhőmérséklet az ország nagyobb részén 15–16 fok között, míg a nyugati területeken, illetve északkeleten 14–15 foknak adódott. A középhegységek magasabban fekvő részein ettől alacsonyabb értékek is előfordultak.

Az ország területén szinte mindenhol a negatív hőmérsékleti anomália volt jellemző. Az ország nagyobb részén -1, -2 fok közötti eltérés volt tapasztalható. Ettől nagyobb negatív eltérés csak lokálisan jelentkezett, míg pozitív eltérések is csak kis területekre korlátozódtak.

A hónap első felében a napi átlagok a sokévi értékek felett helyezkedtek el. A legmelegebb 7-én volt, amikor is több mint 8 fokkal volt melegebb az ilyenkor szokásosnál. 12-én egy hidegfront érte el hazánkat, ami jelentős lehűlést okozott. A hidegfront mögött érkező hideg levegő hatására három nap alatt közel 10 foknyi csökkenés figyelhető meg az országos átlagértékekben. Az ezt követő időszakban az országos napi átlaghőmérsékletek szeptember végéig az átlag alatt maradtak. Szeptember 6-án (36.7°C) és 7-én (37.6°C) is megdőlt a napi országos melegrekord. Mind a két nap Szeged külterületén adódott a maximum.

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet: 37.6 °C, Szeged külterület (Csongrád megye) szeptember 7.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet: -0.7 °C, Zabar (Nógrád megye) szeptember 29.

A havi csapadékösszeg 55 mm körül alakult országosan. Az ország középső harmada volt csapadékosabb, itt 50-80 mm közötti mennyiségeket mértek. Északkeleten, nyugaton 30-40 mm-nek adódott a havi csapadékösszeg.

Szeptember csapadékban gazdagabb volt a szokásosnál. Körülbelül 15%-al hullott több csapadék az ilyenkor megszokottnál. A területi eltérések azonban most is jelentősek voltak. A középső országrészben másfél-kétszeres mennyiségek adódtak, míg a nyugati határvidéken, északkeleten csak 50-60%-a hullott a sokévi átlagnak.

A hónap során 11 nap is csapadékosabb volt a napi országos átlagnál. 10 mm-t meghaladó érték 15-én adódott. Ezen a napon 20 mm-t meghaladó mennyiségű csapadékot az északi országrészben regisztráltak. Csapadékmentes időszak a hónap első négy és az utolsó négy napjában fordult elő.

A hónap legnagyobb csapadékösszege: 111.8 mm, Kárász (Baranya megye)

A hónap legkisebb csapadékösszege: 25.9 mm, Szentpéterfa (Vas megye)

24 óra alatt lehullott maximális csapadék: 51.6 mm, Iharos (Somogy megye) szeptember 12.

Október az átlagnál melegebb, csapadékban szegényebb volt.

A középhőmérséklet főként az ország déli harmadában 12–13 fok között alakult. A középső és az északi területeken 11–12 foknak adódott az átlagérték. A keleti és a nyugati területeken 10–11 fok volt a középhőmérséklet, míg a középhegységek magasabban fekvő részein ettől alacsonyabb értékek is adódtak.

Az ország területén szinte mindenhol pozitív hőmérsékleti anomália volt jellemző. Az ország nagyobb részén +1,5 +2 fok közötti eltérés volt tapasztalható. Ettől nagyobb pozitív eltérés főként a Dunántúli-középhegységben, a Dunántúli-dombság területén és Szeged környékén adódott. A sokévi októberi átlaghőmérséklettel legkevésbé az északkeleti, és a nyugati országrész középhőmérséklete tért el.

A hónap első három napja után a napi átlagok a sokévi értékek

alatt helyezkedtek el. Ezután egy az átlagnál melegebb időszak következett egészen 17-éig. 16–18-a között több mint 8 fok csökkenést figyelhetünk meg az országos napi középhőmérsékletben. A legnagyobb eltérés 30-án adódott, amikor is több mint 7 fokkal magasabb volt az országos középérték a sokévi átlagnál. A legmagasabb napi hőmérsékleti értéket is ezen a napon mérték (25.6°C), bár a napi országos melegrekord nem dőlt meg.

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet: 25.6 °C, Kecskemét külterület (Bács-Kiskun megye) október 30.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet: -4.4 °C, Zabar (Nógrád megye) október 19.

A havi csapadékösszeg országos átlagban 30 mm körül alakult. Az ország délnyugati része volt a legcsapadékosabb, itt 50-80 mm közötti mennyiségeket mértek. A Tiszántúlon valamint a Dunántúl északi területein a havi csapadék mennyisége csak 10 és 25 mm között adódott.

Október csapadékban szegényebb volt a szokásosnál. Körülbelül 23%-kal hullott kevesebb csapadék az ilyenkor megszokottnál. A területi eltérések azonban most is jelentősek voltak. A középső országrészben, egy-egy térségben adódtak olyan területek, ahol a sokévi átlagnak megfelelő mennyiségű csapadék hullott, azonban ezek kivételével mindenhol kevesebb csapadék érkezett. Északnyugaton és keleten a csapadék sokévi átlagának csak 30-50%-a hullott.

A hónap során 7 nap volt csapadékosabb a napi országos átlagnál. Csapadékmentes nap októberben nem fordult elő, bár 2 olyan nap is volt, amikor a napi csapadékmaximum értéke csak 0.1 mm volt.

A hónap legnagyobb csapadékösszege: 76.9 mm, Iharos (Somogy megye)

A hónap legkisebb csapadékösszege: 11.3 mm, Szerep (Hajdú-Bihar megye)

24 óra alatt lehullott maximális csapadék: 37.8 mm, Murakeresztúr (Zala megye) október 16.

2008 **novembere** az átlagnál melegebb, csapadékban szegényebb volt.

A középhőmérséklet az ország nagy részén 6–7 fok között alakult. A déli területeken 7–8 fok között volt a havi középhőmérséklet. A keleti területeken 5–6 foknak adódott a középhőmérséklet, míg a középhegységek magasabban fekvő részein ettől alacsonyabb értékek is adódtak.

Az ország területén mindenhol pozitív hőmérsékleti anomália volt jellemző. Az ország nagyobb részén +2.0, +2.5 fok közötti eltérés volt tapasztalható. Ettől nagyobb pozitív eltérés főként a déli országrészben, illetve az északnyugati területeken volt. A sokévi átlaghőmérséklettel legkevésbé az északkeleti, északi, és a délnyugati országrész középhőmérséklete tért el.

A hónap jelentős részében a napi átlagok a sokévi átlagértékek felett helyezkedtek el. A legmelegebb az időszak első napján volt, az országos átlagérték 6.8 fokkal volt magasabb az sokévi normálértéknél. Az idő előrehaladtával fokozatosan csökkent a napi középhőmérséklet. Átlag alatti értékek jobbra a hónap második felében fordultak elő.

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet: 24.1 °C, Sátorhely (Baranya megye) november 1.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet: -15.7 °C, Szécsény (Nógrád megye) november 26.

A havi csapadékösszeg országos átlagban 33 mm körül alakult. Az ország déli, északi része volt a legcsapadékosabb, itt 40–55 mm közötti mennyiségeket mértek. Az északkeleti országrészben, vala-

mint a zalai területeken mérték a legkevesebb csapadékosszeget 15–25 mm-t.

November csapadéokban szegényebb volt a szokásosnál. Körülbelül 40%-kal hullott kevesebb csapadék az ilyenkor megszokottnál. A területi eltérések azonban most is jelentősek voltak. Az ország jelentős részén 50-80% közötti alakult a havi csapadékösszeg. Átlag feletti értékek a déli területeken fordultak elő. A zalai és az északkeleti területen a sokévi átlag 50–60% érkezett csak.

A hónap során nagyobb mennyiségű csapadék 21-én, és 23-án hullott. 21-től kezdődően a csapadék alapvetően hóból származott.

A középhegységekben összefüggő hótakaró alakult ki. 28-án Kékestetőn 25 cm-es hóvastagságot mértek.

A hónap legnagyobb csapadékosszege: 75.8 mm, Szokolya Királyrét (Pest megye)

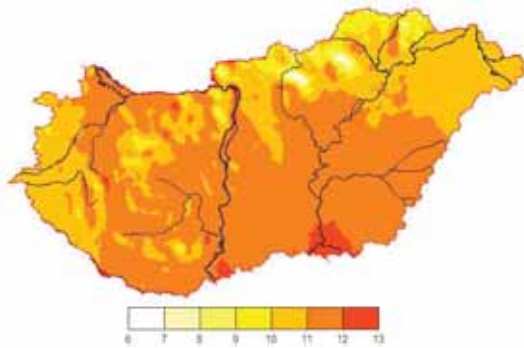
A hónap legkisebb csapadékosszege: 14.4 mm, Boldogkőváralja (Borsod-Abaúj-Zemplén megye)

24 óra alatt lehullott maximális csapadék: 33.2, mm Kiszombor (Csongrád megye) november 21.

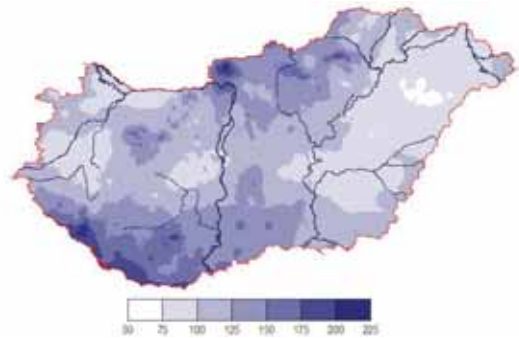
Bella Szabolcs

2008. ősz

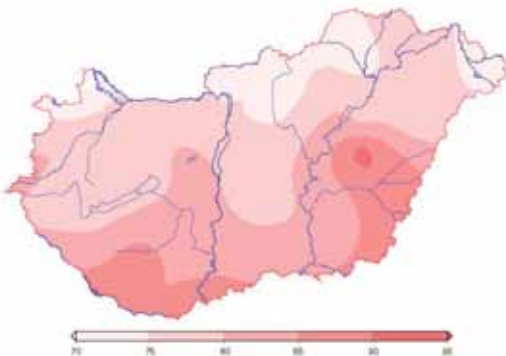
állomások	napsütés (óra)		hőmérséklet (°C)					csapadék (mm)			szél	
	évsz.össz.	eltérés	évsz.közép	eltérés	absz.max.	napja	absz.min	napja	évsz. össz	átlag%-ában	1mm<napok sz.	viharos napok
Szombathely	379	-14	10.8	1.2	31.0	2008.09.06.	-5.4	2008.11.28.	88	58	20	8
Nagykanizsa			10.3	0.5	32.6	2008.09.06.	-8.1	2008.11.28.	143	78	20	1
Győr	395		11.3	0.9	33.5	2008.09.06.	-5.1	2008.11.18.	84	67	20	6
Siófok	418	-22	11.9	0.9	32.8	2008.09.06.	-3.8	2008.11.28.	120	86	19	14
Pécs	455	2	11.8	0.8	34.3	2008.09.07.	-4.2	2008.11.28.	145	103	22	8
Budapest	413	-8	11.6	0.8	34.4	2008.09.07.	-3.8	2008.11.24.	112	90	19	3
Miskolc	396	21	11.1	1.6	34.3	2008.09.07.	-5.3	2008.11.27.	129	109	17	5
Kékestető	330	-128	6.7	0.5	24.9	2008.09.07.	-8.3	2008.11.23.	181	94	20	28
Szolnok	421	53	11.8	1.3	36.9	2008.09.07.	-3.1	2008.11.28.	100	99	15	
Szeged	456	-4	11.8	0.9	37.6	2008.09.07.	-5.5	2008.11.24.	112	111	19	6
Nyíregyháza			10.8	1.1	34.9	2008.09.07.	-4.7	2008.11.23.	94	82	17	11
Debrecen	428	-3	11.3	1.1	35.8	2008.09.07.	-3.8	2008.11.24.	94	82	17	11
Békéscsaba	455	9	11.5	0.9	36.5	2008.09.07.	-5.1	2008.11.19.	106	94	18	3

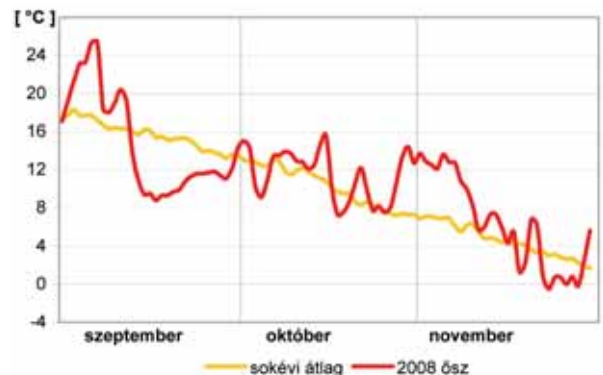
1.ábra: Az ősz középhőmérséklete °C-ban

2.ábra: Az ősz csapadékosszege mm-ben

3.ábra: Az ősz globálsugárzás osszege MJ/cm²-ben

4.ábra: Az ősz napi középhőmérsékletei és a sokévi átlag °C-ban